

Vejlovgivning og adgangsregler

Baaner, Lasse

Published in:
Videnblade Planlægning og Friluftsliv

Publication date:
2018

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Baaner, L. (2018). Vejlovgivning og adgangsregler. *Videnblade Planlægning og Friluftsliv*, 06.01-82 revideret.

Vejlovgivning og adgangsregler

Naturbeskyttelseslovens regler om adgang til veje og stier indgår i et komplekst samspil mellem mark- og vejfredsloven, vejloven og privatvejsloven. På private veje, private fællesveje og -stier har ejerne mulighed for at begrænse adgangen, men naturbeskyttelseslovens adgangsregler sætter dog grænser for, hvilke typer færdsel ejeren kan forbyde.

Naturbeskyttelseslovens regler om adgang til og nedlæggelse af veje og stier indgår i komplicerede samspil med mark- og vejfredsloven, vejloven og privatvejsloven. Der er tre forskellige kategorier af veje og stier:

- Offentlige veje og stier
- Private fællesveje og -stier
- Private veje og stier

Ved *offentlige veje* forstås efter vejlovens § 3 og privatvejslovens § 10, nr. 1 veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almindelig færdsel, og som administreres af staten eller kommuner i henhold til vejloven. Alle offentlige veje og stier kan ses i det centrale vej- og stiregister, som Vejdirektoratet fører, og som er tilgængeligt via deres hjemmeside. Man kan også se visse private veje og stier, men langt fra alle.

Ved *private fællesveje* forstås efter privatvejslovens § 10, nr. 3 veje, gader, broer eller pladser, der ikke er offentlige og som fungerer som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, som færdselsarealet ligger på. Forudsætningen er også, at ejendommene ikke har samme ejer.

Ved *private veje* forstås efter vejlovens § 10, nr. 9 veje, gader, broer og pladser, der ikke opfylder betingelserne for at være offentlig vej eller private fællesveje.

Ved *stier* forstås efter vejloven færdselsarealer, som fortrinsvis er forbeholdt almindelige gående, cyklende og ridende færdsel. Offentlige stier kan også ses i det centrale vej- og stiregister, som Vejdirektoratet fører.

Kommunen kan efter vejlovens § 15 optage private fællesveje som kommuneveje. Tilsvarende kan kommunen overtage private fællesveje som offentlige stier. Efter privatvejslovens § 2a kan kommunen træffe beslutning om, at en privat fællesvej også skal have status som offentlig sti.

Regler i det åbne land

Der er almindelig offentlig færdselsret på offentlige veje og stier. På private veje og stier gælder mark- og vejfredslovens § 17, hvorefter den færdsel, der ikke er skiltet mod, er tilladt. Naturbeskyttelseslovens adgangsregler sætter dog nogle væsentlige begrænsninger med hensyn til ejerens ret til at skilte mod cykling og færdsel til fods.

Efter naturbeskyttelseslovens § 26 kan ejerne af private veje og private fællesveje i det åbne land kun skilte mod cyklende og gående færdsel, hvis det er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen,

FOTO: FRANK SØNDERGAARD

Naturbeskyttelseslovens adgangsregler sætter grænser for lodsejernes muligheder for at lukke eller nedlægge stier i det åbne land.

hvis det i særlig grad generer privatlivets fred, eller hvis der er brug for beskyttelse af plante- og dyreliv.

Ligeledes kan ejerne kun forbyde cykling på stier, hvor cykling medfører særlige problemer, og færdsel ad private veje og stier på dage, hvor der holdes jagt – eller hvor færdslen kan være forbundet med fare på grund af intensivt landbrugsarbejde.

Efter § 26, stk. 3 kan kommunen helt eller delvis tilsidesætte ejernes

forbud mod gående og cyklende færdsel for gennemgående veje og stiers vedkommende – og i særlige tilfælde tilsidesætte et forbud mod ridning på gennemgående private fællesveje.

Regler i skove

Skiltning på veje og stier i skove reguleres efter naturbeskyttelseslovens § 23 og må ikke medføre indskrænkning i den færdselsret, som naturbeskyttelsesloven sikrer offentligheden. Forholdet mellem mark- og vejfredslovens § 17 og naturbeskyttelseslovens § 23 er ikke helt klart, men ejeren kan efter naturbeskyttelseslovens § 23 forbyde adgang på dage, hvor der holdes jagt, eller i områder hvor der foregår intensivt skovningsarbejde. Ejeren kan også ved skiltning fastsætte indskrænkninger i adgangen til ridning og tilsvarende for cykling på stier, hvor det medfører særlige problemer. Kommunen kan dog helt eller delvist tilsidesætte sådanne forbud.

Nedlæggelse af veje og stier

Kommunen kan nedlægge offentlige veje efter vejlovens § 15. Vejene kan nedlægges helt, eller kommunen kan beslutte, at de skal overgå til private fællesveje eller private veje.

Efter privatvejlovens § 71 må private fællesveje i byen ikke nedlægges eller omlægges uden kommunens tilladelse. Private fællesveje og private veje på landet kan imidlertid efter privatlovens § 12 nedlægges af grundejerne uden kommunens godkendelse. Kommunen skal dog efter § 72 træffe afgørelse om nedlæggelsen af private fællesveje, hvis en grundejer anmoder kommunen om

FOTO: FRANK SØNDERGAARD

Private ejere kan lovligt skilte mod ridning og cykling, der hvor det medfører særlige problemer. Kommunen kan dog helt eller delvis tilsidesætte sådanne forbud.

at gøre det, og kan også af egen drift tage spørgsmålet op. Vil ejerne af en privat vej eller fællesvej nedlægge den, skal de tage hensyn til naturbeskyttelseslovens regler.

Efter naturbeskyttelseslovens § 26a må nedlæggelse af gennemgående veje og stier, veje og stier der fører til områder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens adgangsregler eller særlige udsigtspunkter, kulturminder e.l., tidligst ske fire uger efter, at ejeren har givet skriftlig meddelelse om sagen til kommunen. Kommunen har herefter fire uger til at træffe afgørelse om at ville foretage en nærmere vurdering af vejens eller stiens rekreative betydning.

Gennemføres denne vurdering, kan kommunen træffe afgørelse om, at

vejen eller stien ikke må nedlægges, hvis den har væsentlig rekreativ betydning, og der ikke findes eller etableres tilfredsstillende alternative adgangsmuligheder.

Lasse Baaner, Institut for Fødevare- og Naturressourceøkonomi

Referencer

Privatvejsloven: Lov om private fællesveje jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015

Vejloven: Lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v.

Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017